

Halleluja-vers

Prekentekest: Joh 14,23-29

Det står skrevet i evangeliet etter Johannes i kapittel 14:

Jesus svarte: «Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord, og min Far skal elske ham, og vi skal komme og bo hos ham. Den som ikke elsker meg, holder ikke fast på mine ord. Det ordet dere hører, er ikke fra meg, men fra Far, han som har sendt meg. Dette har jeg sagt dere mens jeg ennå er hos dere. Men Talsmannen, Den hellige ånd, som Far skal sende i mitt navn, skal lære dere alt og minne dere om alt det jeg har sagt dere.

Fred etterlater jeg dere. Min fred gir jeg dere, ikke den fred som verden gir. La ikke hjertet bli grepet av angst og motløshet. Dere hørte at jeg sa: Jeg går bort, og jeg kommer til dere igjen. Hvis dere elsket meg, var dere glade for at jeg går til Far, for Far er større enn jeg. Nå har jeg sagt dere dette før det skjer, for at dere skal tro når det skjer.

Slik lyder det hellige evangelium.

Høytidsvers: 228 (nynorsk) Du loge av Guds kjærleiks-eld

Du loge av Guds kjærleiks-eld, du himmelvisdom klåre
som ned på dine vitne fell, lys opp i hjarto våre!

Om ordet ditt me samlast her, vis oss at Kristi lovnad er eit evig ja og amen!
Vår Frelsar som til himmels fór, send Anden på ditt lovnadsord,
velsign oss alle saman!

Guds frelsesplan

Johannesevangeliet røper en nær sammenheng mellom påske og pinse. Påske handler om hva Guds Sønn gjorde for å frelse oss. Pinse handler om at frelsen må ut i verden og tas imot for at den skal gjelde for det enkelte mennesket. Den teksten vi nå har hørt er fra avskjedstalen som Jesus holdt skjærtorsdag kveld.

Fra Det gamle testamentet har vi hørt om Babels tårn, om hvordan språkforvirring spredte mennesker ut over hele verden. I teksten om pinseunderet fra Apostlenes gjerninger hørte vi om at mennesker fra ulike land i verden var kommet til Jerusalem, og om hvordan pinseunderet gjorde talen tydelig og menneskene forent. Språkforvirringen var borte og alle kunne høre evangeliet om Jesus på sitt eget språk. Når alle kunne forstå, skjedde jo det motsatte av babelsk forvirring.

Det er fascinerende, synes jeg, med de lange linjene gjennom bibelhistorien som vår hellige Skrift gjør synlig. Dette ser vi best når vi lese hvordan det som skjedde med Jesus var forutsagt i Det gamle testamentet, og det samme med Åndens komme. Alt var forberedt og omtalt lenge før det skjedde.

Fra tidenes morgen hadde Gud sin plan klar for å redde mennesker tilbake inn i sin omsorg etter syndefallets fatale følger. Også Åndens komme hadde sin plass der. «En gang skal det skje», står det hos profeten Joel, «at jeg øser ut min Ånd over alle mennesker.» Joel 3,1. Før var Ånden forbeholdt prester, profeter og

konger i det gamle Israel. Men det skulle komme en dag da Guds Ånd skulle nå ut til alminnelige mennesker. Og det stoppet ikke der, Ånden skulle bringe evangeliet ut like til jordens ender.

Fader, Sønn og Hellig Ånd

Pinsedagens pretekst viser oss hvilken enhet det er mellom personene i Gud. Det var Jesus som kom nær da Ånden kom på pinsedag. Det er også i dag Den treenige Gud som kommer nær når Guds Ånd tar bolig i et menneske, og som her i kirken er nær der Jesus har sagt han skal være midt iblant oss når to eller tre er samlet i hans navn.

Jesus sa: «Talsmannen, Den hellige ånd, som Far skal sende i mitt navn, skal lære dere alt og minne dere om alt det jeg har sagt dere.» Så skjedde det: Åndens komme gav oss en hel Bibel. Brevlitteraturen i Det nye testamente ble til, evangeliene ble skrevet. Ånden utdypet det som Jesus hadde sagt. Oldkirkens teologer slo vern om det sanne Guds ord og vernet det mot vrang lære som stadig dukket opp i nye varianter. Den samme kampen har måtte pågå like til i dag, og den vil vedvare helt fram til Jesus kommer igjen.

Ånden er gitt en spesiell oppgave i forhold til Gud ord. Han er en ordets vokter, men ingen konservator i den forstand at Guds ord skal stå ubrukt og beskues på avstand. Ånden er fornyeren og den som aktualiserer bibelordet i den enkeltes liv. Ånden er kreativ og nyskapende, men han forandrer ikke Guds ord. Det er med dette slik som profeten Jesaja har skrevet om at det ene står fast midt i en omskiftelig verden: «Gresset tørker bort, og blomstene visner, men ordet fra vår Gud står fast for evig.» Jes 40,8.

Nær hos den som tror

Like før vår pretekst, spurte en av disiplene: «Herre, hva kommer det av at du vil åpenbare deg for oss og ikke for verden?» Joh 14,22. Utgangspunktet for spørsmålet var nok at Jesus hadde forberedt disiplene på at en dag skulle han komme igjen som dommer på tidslinjens siste dag, slik også profeten Joel har med i sin profeti om Åndens komme. (Joel 3,1ff.) Men i profetien fra Joel kommer dommens dag i de påfølgende versene etter pinsens under, og det er ikke noe opphold imellom – og dommens dag måtte jo bli synlig for alle, den dag Jesus skulle komme igjen. Hvorfor snakket Jesus da om å åpenbare seg bare for de som tror?

Det kom nok overraskende på disiplene, men Jesus kunngjorde et mellomspill, en periode mellom pinsedag og dommedag, en tid der Jesus skulle være nær hos alle sine på en mer inderlig og nærere måte enn før. I dette mellomspillet, som har vart like fra apostlenes dager og fram til i dag, og som kalles kirkens eller misjonens tid, åpenbares Jesus for de troende og ikke for andre.

Og slik var det fra og med oppstandelsen. Da Jesus stod opp, viste han seg for de troende, flere hundre av dem, men ikke for andre. Ved Åndens komme pinsedag vokste troen hos dem som åpnet sitt liv for det budskapet som ble forkynt, ikke for dem som var likegyldige eller forkastet budskapet. Av en eller annen grunn

er alle troende overlatt til troens erfaring som er en indre overbevisning, mens vitenskapelige bevis ville appellere til intellektet og gitt en annen type overbevisning. Ånden skaper hjerteforholdet – og det er unikt.

Ånden og Ordet

Da pinseunderet skjedde i Jerusalem, var det et yrende liv i byen. Tusenvis av mennesker var samlet til jødisk pinsefeiring. I påsken hadde de feiret utferden fra Egypt, men utferden fra Egypt var ikke fullført før loven ble gitt på Sinai. Senere ble feiringen av Loven en viktig del av jødisk pinsefeiring. Den dag i dag kan man se ortodokse jøder danse i gatene i Jerusalem i sin pinsefeiring, mens en av dem bærer loverullen, og de andre slår ring om den. Slik viser jødene sin kjærlighet til Loven og glede over å ha Guds ord som rettesnor i livet.

Så ser vi at det er en forbindelse mellom jødernes pinse og vår. Også Jesus knyttet an til budene og de ordene han har talt. Noen vers over vår bibeltekst sier Jesus: «Den som har mine bud og holder dem, han er det som elsker meg.» Joh 14,12. I dagens pretekst sier Jesus: «Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord» og «den som ikke elsker meg, holder ikke fast på mine ord.»

Vi ser i Det nye testamente at Jesus grep tilbake til Guds vilje i skapelsen og radikalisererte lovens bud. Slik det var i begynnelsen, slik skal også det nye livet være. Som Gud er hellig, slik lærer også Ånden oss å leve et hellig liv etter de anvisninger Guds ord gir oss i budene og i de nytestamentlige formaningene. Når vi formes til å leve etter Guds ord, kalles dette *helliggjørelse*. Det står skrevet: «Uten helliggjørelse skal ingen se Herren» Hebr 12,14. Og helliggjørelse er Åndes verk i våre liv.

Jeg tror Ånden kaller oss som kristne til å være en motkultur i vår tid, til å tro alt Guds ord ut fra den sammenhengen det står i og ta det til oss, og våge å leve annerledes der flertallskulturen velger en annen vei enn Guds.

Jesus sa: «Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord, og min Far skal elske ham, og vi skal komme og bo hos ham.» I det Jesus sier om kjærlighet klinger et sterkt moment av lojalitet med. Jeg tenker det blir som for barn som elsker sine foreldre. Det gjør vondt i samvittigheten å gjøre foreldrene imot. Lydigheten er der som et krav, men også noe som barnet strekker seg etter og innerst inne ønsker. For slik er det i gode og nære foreldre-barn-relasjoner. Jesus sa: «... min Far skal elske ham, og vi skal komme og bo hos ham.» I dag er dette et ord til hver og én av oss!

Å være elsket av Gud betyr at Gud er nær i våre liv. Så sier også Jesus: «Fred etterlater jeg dere. Min fred gir jeg dere, ikke den fred som verden gir. La ikke hjertet bli grepet av angst og motløshet.» Det siste er en tillatelse for engstelige sjeler. Så la oss feire pinse med fornyet frimodighet fordi Jesus er nær.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.